

Exkurz do kultury dětí a mládeže

Jana Pospíšilová

Etnologický ústav AV ČR, v.v.i.,
pracoviště Brno

Přehled národopisného bádání

nejstarší zápisy her: F. Sušil,

K.J.Erben,

J. Feifalik ...

O. Hrabalová: Dětský folklor...Český

lid 62, 1975, 140-150

Kontexty studia - sociologie aj.

Dětství z pohledu etnologie

- **Kultura dětí – kultura pro děti Hermann Bausinger, 1985**
- Volný čas dětí a jeho náplň
- Dětský folklor, funkce a znaky dětské kultury a folkloru
- Herní prostředí a formy sdružování dětí
- Socializace a skupiny
- Komunikace
- Dětský kalendář

Dětský folklor

- různé slovesné, hudební, taneční a dramatické projevy žijící mezi dětmi a mládeží. Je možné sem řadit také některé hry sportovní, výtvarné a věrské představy či pověry. Dětský folklor se člení na dvě vrstvy, které se vzájemně prolínají: folklor pro děti a vlastní folklor dětí . Například hry s batolaty a ukolébavky patří do folkloru pro děti. Rozpočítadla a různá říkadla jsou vlastní folklor dětí.

**Děti v rodině – v obci – mezi
sebou** František Bartoš: Naše
děti. Brno 1888

**Dětské slavnosti a výroční
obyčeje**

Dětská práce včera a dnes

Slovesný folklor v současnosti

- Vypravěčské žánry dětí
- Pohádky
- Pověsti
- Vyprávění ze života, příběhy
- Strašidelné příběhy, horory
- Vtipy
- Humor a komika

Pospíšilová J.: Kultura dětí. In:
Kultura – společnost – tradice – I.
Soubor statí z etnologie,
folkloristiky a sociokulturní
antropologie. Ed. L. Tyllner – Z.
Uherek. Etnologický ústav AV ČR
Praha 2005, s. 115 –143.

Pospíšilová J. 2000: *Dětský folklor*.
In: Jančář J. a kol.: Lidová kultura na
Moravě. Vlastivěda moravská, nová
řada. Strážnice – Brno, Ústav lidové
kultury ve Strážnici – Muzejní a
vlastivědná společnost v Brně:
265–269